

Hallinto- ja ohjausosasto
Osastopäällikkö Tapio Laamanen

9.5.2023/
VN/12056/2023

Viite: Vastaukset valmistelupyyntöön 8.5.2023, oikeusministeriö

Selonteko sekä sen suhde JTS -kehukseen ja sen kattavuus suhteessa kehityshankkeisiin

Oikeudenhoidon selonteon mukainen oikeushallinnon rahoitusvajaus oli keskimäärin noin 90 milj. euroa / vuosi. Tästä valtaosa, keskimäärin 74 milj. euroa / vuosi kohdistui oikeudenhoidon nykyisiin tehtäviin eli sen tavoitetason takaamiseen, joka selonteossa on toimijakohtaisesti kuvattu. Tämä osuus tuotiin esiin oikeusministeriön ns. teknistä kehystä 2024–2027 koskevassa kehusehdotuksessa.

Oikeusministeriö ja Valtiovarainministeriö ovat käyneet julkisen talouden suunnitelmaa (JTS 2024–2027) koskevan neuvottelun, jossa on otettu huomioon sekä selonteossa esitettyjen tehostamistoimien ennakoitu vaikutus että OM:n hallinnonalan poikkeuksellisen suuret siirtyvät erät. Julkisen talouden suunnitelman lähtökohtana on, että oikeushallinnon rahoitusvajausta pystytään sekä vuonna 2023 että kehyskauden kahtena ensimmäisenä vuotena kattamaan siirtyvillä määrärahoilla. Siksi JTS 2024–2027¹ sisältää oikeudenhoidon rahoitusvajeen paikkaamiseksi v. 2024 30 milj. euroa, v. 2025 40 milj. euroa, v. 2026 55 milj. euroa ja vuodesta 2027 lukien 50 milj. euroa. Tehostamistoimien odotetaan siten vaikuttavan jo vuodesta 2027 alkaen ja JTS –määrärahat vastaavat noin kahta kolmasosaa selonteossa todetusta nykyisten tehtävien rahoitusvajeesta.

Määrärahatason korottaminen JTS:ssa koskee siten vain nykyisiä oikeudenhoidon tehtäviä, eikä se kata selonteossa esitettyjä oikeudenhoidon laajennuksia (oikeusapupalkkiot 7,5 milj. euroa, oikeusavun laajentaminen 10,7 milj. euroa, sovittelun valtiollistaminen ja siirto OM:n hallinnonalalle 1,5 milj. euroa).

Teknisen kehyksen mukainen rahoitus yhdessä siirtyvien erien tavoitteellisen käytön kanssa mahdollistavat pysyvän henkilöstön palkkaamisen jo nyt.

Alla momentti- ja toimijakohtainen selonteon rahoituksen jako. Jaossa on huomioitu rahoitusvajeen lisäksi siirtyvän määrärahan käyttömahdollisuudet ja ruuhkan purun tarpeet.

¹ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164773>

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

		2024	2025	2026	2027
25.01.01	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta	100 000	100 000	100 000	100 000
25.01.05	Oikeusrekisterikeskus	400 000	400 000	400 000	400 000
25.10.01	Korkein oikeus	200 000	200 000	200 000	200 000
25.10.02	Korkein hallinto-oikeus	0	0	0	0
25.10.03	Muut tuomioistuimet	19 200 000	19 200 000	24 200 000	19 200 000
25.10.04	Kuluttajariitalautakunta	900 000	900 000	900 000	900 000
25.10.04	Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit	3 200 000	6 500 000	9 300 000	9 300 000
25.20.01	Ulosottolaitos	0	3 000 000	6 000 000	4 000 000
25.30.01	Syyttäjälaitos	2 400 000	2 400 000	2 900 000	1 900 000
25.40.01	Rikosseuraamuslaitos	3 600 000	7 300 000	11 000 000	14 000 000
	YHTEENSÄ	30 000 000	40 000 000	55 000 000	50 000 000

Teknisen kehyksen mukainen lisäresurssi on merkittävin-osa sitä, että oikeudenhoidossa päästään lähemmäksi selonteossa asetettuja oikeudenhoidon nykytilaa parantavia tavoitteita mm. käsittelyaikojen lyhentäminen ja vankityön vaikuttavuus. Tekniseen kehykseen nähden pysyvät ja kertaluonteiset leikkaukset heikentäisivät juuri sovittua rahoitusvajeen paikkausta ja tuottavuustoimien mahdollisuuksia.

Oikeudenhoidon turvaamisen näkökulmasta rahoitusvajeen paikkaaminen oli minimitavoite. Lisäksi tulisi tavoitella sitä, että selvästi nykyistä useampi voisi viedä asiansa oikeuteen. Oikeudenhoidon parantamiseksi ehdotetaan, että oikeusavun saatavuutta parannetaan sekä tulo rajoja että avustajapalkkioita korottamalla ja rikos- ja riita-asioiden sovittelu siirretään sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusaputoimistojen yhteyteen. Tulorajojen muuttaminen, jolloin nykyistä useampi pieni- ja keskituloihin olisi oikeutettu julkiseen oikeusapuun edellyttää 10,7 milj. euron pysyvää lisämäärärahaa. Oikeusavun saatavuuden ja laadukkaiden oikeusapupalveluiden varmistaminen koko maassa edellyttää yksityisille oikeusavustajien palkkioiden korottamiseen 7,5 milj. euroa pysyvää lisämäärärahaa. Sovittelun siirto oikeusaputoimistojen virkatyöksi edellyttää 1,5 milj. euron pysyvää lisämäärärahaa ja 0,5 milj. euroa kertaluonteisiin menoihin.